

Н. Н. Коцан, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри країнознавства і міжнародних відносин Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Р. Р. Мазурець, аспірант кафедри країнознавства і міжнародних відносин Волинського національного університету імені Лесі Українки;

О. О. Хоружина, аспірант кафедри країнознавства і міжнародних відносин Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Роль туризму в розвитку готельного господарства України та значення їх інтеграції в європейську економіку

Роботу виконано на кафедрі країнознавства і міжнародних відносин ВНУ ім. Лесі Українки

Висвітлено роль туризму в розвитку готельного господарства. Охарактеризовано поняття «туризм» та «готельне господарство», а також значення їх інтеграції в європейську економіку.

Ключові слова: туризм, готельне господарство, готель.

Kotsan N. N., Mazurets R. R., Khoruzhyna O. O. Importance of Tourism in the Development of the Ukrainian Hotel Management within the Framework of Their Integration into the European Economy. Importance of tourism in the development of the hotel management are elucidated here. The terms 'tourism' and 'the hotel management' are explained and the significance of their integration into the European economy is detected.

Key words: tourism, hotel management, hotel.

Коцан Н. Н., Мазурець Р. Р., Хоружина Е. О. Роль туризму в розвитку готельного господарства України та значення їх інтеграції в європейську економіку. Раскрыто роль туризма в развитии гостиничного хозяйства. Охарактеризовано понятие «туризм» но «гостиничное хозяйство», а также значение их интеграции в европейскую экономику.

Ключевые слова: туризм, гостиничное хозяйство, гостиница.

Готельне господарство є однією з складових частин туристичної індустрії. Матеріальна база, що призначена для розміщення туристів, посідає одне з перших місць при формуванні туристичної інфраструктури, а якість проживання та відповідне обслуговування впливають на рівень туристичного сервісу. Тому готельна індустрія стрімко розвивається, що приносить значні грошові надходження, в тому числі валютні. Вітчизняна готельна галузь стає невід'ємною складовою світового готельного господарства. Такий швидкий темп інтеграції до європейських стандартів пояснюється зручним географічним положенням України, яка розташована в центрі Європи. Та не менш швидким зростанням українського бізнесу, що також активізує розвиток ділового туризму. Тому на сьогоднішній день є актуальним підвищення економічної ефективності готельного сектору зокрема та туристичної індустрії загалом.

Проблемам туристичної індустрії присвячені праці багатьох українських науковців. Зокрема О. О. Бейдик, М. І. Долішній, О. О. Любіцева, Н. П. Крачило, М. П. Мальська, Я. Б. Олійник, В. В. Шмагіна глибоко характеризують поняття «туризм» та «туристична індустрія», розглядають проблеми, пов'язані з бізнесовими аспектами туризму, характеризують сучасний стан розвитку туризму в Україні. В коло наукових інтересів представників наукової школи Волинського національного університету теж входять питання формування та розвитку туристичної сфери, зокрема даним проблемам присвятили свої праці А. В. Вавринюк, Н. П. Луцишин, Н. Н. Коцан, В. О. Патійчук, В. В. Ядошук та інші.

Мета роботи – проаналізувати вплив туризму на розвиток готельного господарства. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити низку завдань: розкрити поняття «туризм» та «туристична індустрія», показати значення туризму для розвитку світової та української економік, охарактеризувати сутність та специфіку розвитку готельного господарства.

Туризм – найдинамічніша сфера людської діяльності, чинник економічного та культурного розвитку, захисту навколишнього середовища та історико-культурної спадщини, міжнародного взаєморозуміння, миру, дотримання прав людини та основних свобод без різниці у расі, статі та релігії. Також туризм являє собою суттєве джерело прибутку, створення нових робочих місць, розвитку інфраструктури та промисловості [1, 11].

У світовому масштабі туристична індустрія займає сьогодні одне з провідних місць серед галузей зовнішньоекономічної орієнтації. Вона активно сприяє налагодженню культурних, ділових та торгово-економічних зв'язків між державами. Експортуючи рекреаційно-туристичні ресурси, держави, які мають розвинену туристичну галузь, суттєво збільшують надходження у свої економіки іноземної валюти, сприяють створенню нових робочих місць та зростанню доходів власних бюджетів. Наприклад, значною є частка доходів від міжнародного туризму в загальній сумі надходжень від експорту товарів і послуг в Іспанії – 35 %, Австралії та Греції – по 36 %, Швейцарії – 12 %, Італії – 11%, Португалії – 21 % і на Кіпрі – 52 %. Сприяючи збільшенню робочих місць, туристична індустрія забезпечує зниження соціальної напруги в суспільстві, яка викликана безробіттям. У світовій туристичній системі зайнято 130 млн. працівників, а створення тут одного робочого місця є у 20 разів дешевшим ніж у промисловому комплексі.

У структурі світового експорту туризм займає третє місце, поступаючись лише нафтовидобутку та нафтопереробці, які є лідерами, а також автомобільній промисловості, яка посідає другу сходинку. У багатьох країнах світу туризм є однією з найбільш пріоритетних галузей, внесок у валовий національний дохід яких складає 20 – 45%. Туристичний бізнес стимулює розвиток інших галузей господарства, таких як будівництво, зв'язок, харчова промисловість, сільське господарство, торгівля, виробництво товарів народного споживання та інші. Цей бізнес приваблює підприємців із багатьох причин: невеликі стартові інвестиції, зростаючий попит на туристичні послуги, високий рівень рентабельності й мінімальний термін окупності витрат [2, 33].

Останнім часом зріс інтерес науковців до проблем розвитку туризму і в Україні, яка володіє багатим рекреаційно-туристським потенціалом, що безумовно позитивно впливає на розвиток даної галузі в нашій державі, хоча вивчення туристичної галузі України є все ще недостатнім.

Розвиток туризму і рекреації в Україні визначається впливом широкого спектру природних, культурно-історичних, політичних та економічних факторів, вплив яких проявляється досить нерівномірно та специфічно в регіональному аспекті. Крім того, особливості сучасної тенденції розвитку туристичної індустрії полягають у взаємозв'язку формування високорозвиненої національної індустрії туризму з необхідністю вирішення гострих соціально-економічних проблем в перехідний період економічного розвитку нашої держави.

В умовах перехідного етапу до ринкової економіки значних змін зазнають і економічні аспекти туристичного комплексу. При цьому забезпечується не тільки раціоналізація господарської структури окремих регіонів держави, а що більше важливо – по своїй прибутковості даний сектор економіки є повністю конкурентоздатною галуззю, а також певним каталізатором економічного розвитку.

Для активізації розвитку туристичної сфери Верховною Радою України був прийнятий закон «Про туризм», Президент України видав указ «Про основні напрями розвитку туризму в Україні до 2010 року». На Волині, зокрема, теж вживається ряд заходів для підтримки туристичної галузі. Так 6 серпня 2002 р. було прийнято програму розвитку туризму в області на 2002–2010 рр., у Шацькому районі в 2001 р. створено Фонд сприяння розвитку Шацького району “Голубі озера”, що об’єднав близько 20 підприємців, котрі в період купального сезону здають житлові приміщення туристам, таким чином здійснюючи перші кроки у розвитку зеленого туризму у Шацькому національному природному парку. Проте сталий розвиток туристичної сфери в області зокрема і в державі в цілому неможливий без стрімкого розвитку готельного господарства – важливої складової частини туристичної індустрії.

Готельне господарство — це складова частина сфери послуг, основним видом діяльності якої є приймання, розміщення, надання різноманітних видів послуг, пов’язаних з перебуванням споживачів за межами свого постійного місця проживання. Готельне господарство представлене цілим рядом підприємств, що належать до таких галузей народного господарства: транспортні, екскурсійні, комунально-побутові та ін. Готелі мають з ними договірні відносини [4, 172].

Готельний сервіс містить у собі цілий комплекс послуг для туристів і є ключовим чинником, що визначає перспективи розвитку туризму в Україні. Туристські послуги, зокрема й у рамках готельного обслуговування, віднесені до соціально-культурних послуг. Вони будуються на принципах сучасної гостинності, що підвищує їхню роль у розвитку вітчизняного туризму, а також ставить певні завдання в системі підготовки кадрів для туристсько-готельного сервісу.

Для успішного вирішення всього різноманіття завдань з обслуговування гостей персоналові готелів і туристських комплексів необхідно оволодіти професійними знаннями і постійно їх удосконалювати [3, 11].

Підприємства готельного господарства забезпечують розміщення та обслуговування гостей, що приїжджають з метою відпочинку, дозвілля, вирішення комерційних справ. Розміщення входить до складу будь-якої туристичної програми, незалежно від її тематичної спрямованості і тривалості. Значення готельного бізнесу в системі господарювання полягає також в тому, що ця галузь формує обсяг робіт для туризму, транспорту, роздрібною торгівлі, громадського харчування, страхування, культури та мистецтва, архітектури і проектування, екскурсійного обслуговування, рекламної індустрії [4, 173].

Практика функціонування суб’єктів готельного бізнесу показала, що більшість із них зацікавлена в обслуговуванні іноземних громадян, оскільки ця категорія гостей найбільш платоспроможна, користується додатковими послугами, витрачає більше коштів на свій розвиток та розваги, а, головне, — може собі дозволити займати номери найвищого класу (одномісний номер, люкс, апартаменти).

В умовах конкуренції готельні підприємства працюють у напрямку розширення переліку додаткових послуг. Вони є джерелом отримання прибутків і способом підвищення конкурентоспроможності українських підприємств.[4, 174]

Готель — це підприємство, що надає за певну плату місце або кімнату (кімнати) для тимчасового проживання на термін до 45 діб, незалежно від місця постійного проживання і реєстрації громадян [4,172].

Динаміку розвитку готельного сектору України можна оцінити як позитивну. Наша держава має величезний потенціал і можливості для подальшого розвитку

готельної і туристичної сфери, ефективного використання природно-рекреаційних, історико-культурних, туристично-екскурсійних ресурсів, всебічного задоволення оздоровчо-спортивних, пізнавальних, духовних потреб вітчизняних і іноземних туристів, сприятливих умов для активізації діяльності інвесторів у сфері туризму і гостинності. В 2007 р. інвестиції в розвиток готельної сфери склали 1232,4 млн грн., що на 0,7 % більше з попереднім роком. За січень-березень 2008 р. об'єм послуг, реалізованих споживачам, підприємствами сфери готельних послуг, склав 573,1 млн грн., за аналогічний період минулого року – 391,5 млн грн.

Однією з основних тенденцій розвитку готельного ринку України є активізація інтересу до нашої країни з боку міжнародних операторів, які активно шукають Українських партнерів, зацікавлених в реалізації готельних проєктів. Багато в чому прихід міжнародних брендів і управляючих компаній є природним показником розвитку готельного сектора України: на Українському ринку представлено трьох міжнародних операторів Global Hyatt Corporation, Rezidor Hotel Group, Rixos Hotel і національна управляюча компанія Premier International, а такі компанії як: Hilton Hotels Corporation, InterContinental Hotels & Resorts, Marriott International, Kempinski Hotels&Resorts, Accor Group, Starwood Hotels & Resorts, Magic Life, Continent Hotels & Resort, Choice Hotel International, Wyndham Worldwide і інші, задекларували свій інтерес до України [6].

На Волині теж спостерігається позитивна тенденція в розвитку готельного господарства. Як показують діаграми (рис. 1, 2), починаючи з 2005 року, спостерігається зростання кількості готелів, та одноразова їх місткість.

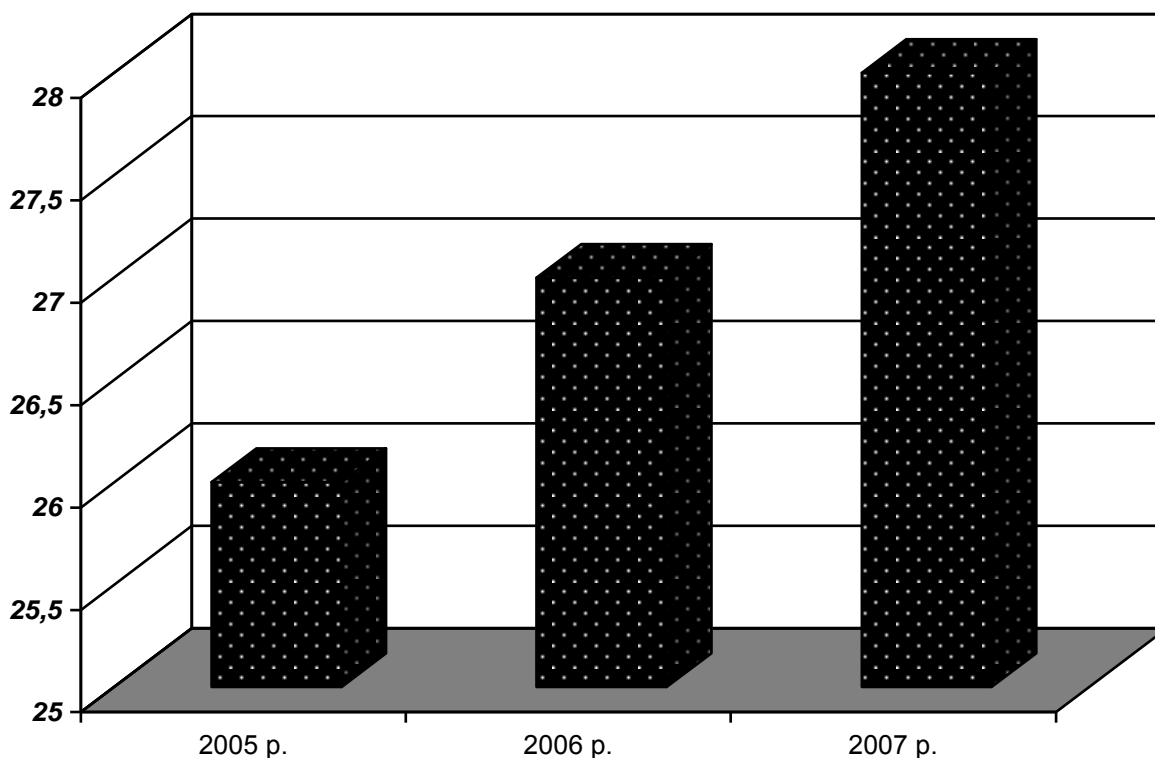

Рис. 1. Кількість готелів у Волинській області

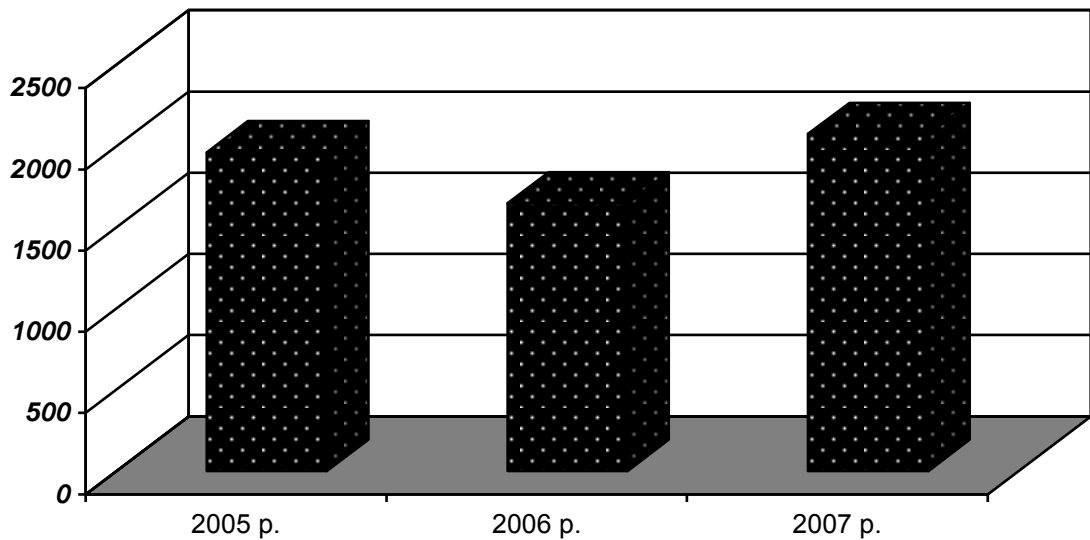

Рис. 2. Одноразова місткість готелів у Волинській області, осіб

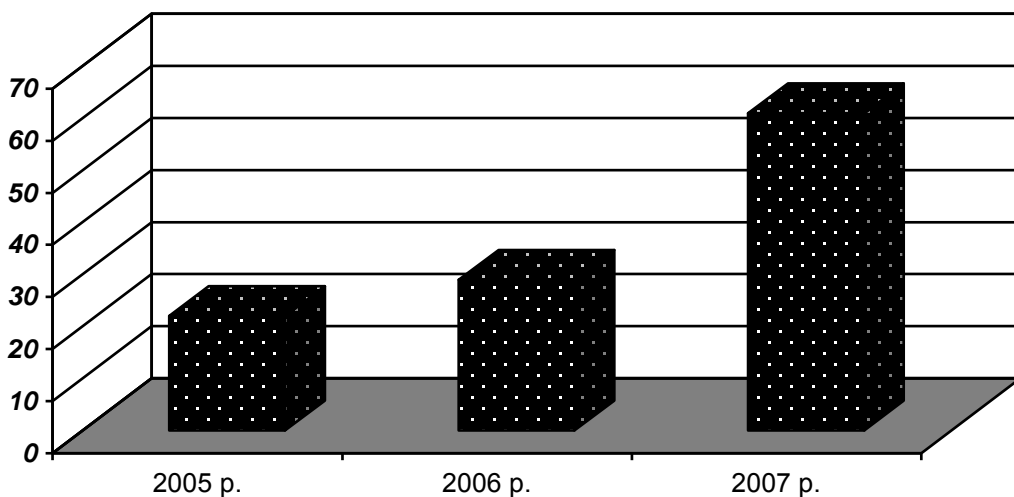

Рис. 3. Кількість наданих людино-днів проживання за рік іноземним громадянам, тисяч

Аналіз показує, що кількість готелів, одноразова місткість в готелях та кількість наданих людино-днів за рік іноземним громадянам, починаючи з 2005 р. зростала (рис. 1 – 3). Це безпосередньо впливає на активний розвиток туристичної індустрії Волинської області загалом, оскільки дана область характеризується значним туристсько-рекреаційним потенціалом. Вона займає вигідне географічне положення, характеризується сприятливими для розвитку туризму кліматичними умовами, наявністю унікальних природних багатств, пам'яток історії та культури.

Надання послуг іноземним громадянам підприємствами готельної індустрії Волині теж грає важливу роль у розвитку туризму. Адже іноземці є більш платоспроможними і ввозять значну кількість іноземної валюти, що є корисним для економіки держави в цілому.

Отже, готельне господарство є однією з складових частин туристичної індустрії. Матеріальна база, що призначена для розміщення туристів, посідає одне з перших місць при формуванні туристичної інфраструктури, бо якість проживання та відповідне обслуговування суттєво впливають на рівень туристичного сервісу.

Тому туристична сфера в цілому та готельна індустрія зокрема стають швидко зростаючим бізнесом, що приносить значні грошові надходження, в тому числі валютні.

На сьогоднішній день Україна зацікавлена у створенні конкурентоспроможного на світовому ринку туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристські потреби населення країни та іноземців, забезпечити на цій основі комплексний розвиток туристичної індустрії та інфраструктури регіонів.

Література

1. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. – К.: Альтерпрес, 2004. – 436 с.
2. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
3. Роглев Х. Й. Основи готельного менеджменту: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2005. – 408 с.
4. Шапова О. М., Маркетинг послуг: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2004. – 304 с.
5. Ядоцук В. В. Удосконалення туристської інфраструктури єврорегіону «Буг» // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Інноваційний розвиток економіки (Зб. наук. пр.). – Вип. 6: У 4-х ч. / НАН України. Редкол.: відп. ред. М. І. Долішній. – Л.: ІРД НАН України, 2003. – Ч. 4. – С. 272–281
6. Фактори розвитку готельного бізнесу в Україні // www.maygerconsulting.com/archive/Factors%20of%20Ukrainian%20hotel%20business%20development_ukr.pdf.